

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Naročnina listu:

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K
Posamezne številke 10 v.	
Zunaj Avstrije celo leto 17 K.	

Insenerati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Št. 120

Maribor, dne 16. oktobra 1912.

Letnik IV

Mir med Turčijo in Italijo sklenjen.

„Agenzia Stefani“, oficijelna italijanska korespondenca, javlja iz Ouchy: „Mirovna pogodba med Italijo in Turčijo je bila danes dne 15. oktobra, ob 6. urizvečer podpisana.“

Turčija in Italija sta sklenile mir, to je najnovejša senzacija, ki je včeraj že v poznih večernih urah presenetila svet. Vse več mesecev sem so se vršila v znanem švicarskem letovišču Lausanne ob Genevskem jezeru — Ouchy je nekako predmestje — med odposlanci obeh držav mirovna pogajanja, ki pa niso mogla priti do zaključka. Parkrat se je že z vso resnostjo zatrjevalo, da je mir zagotovljen, a vsakokrat so v zadnjem hipu nastale nove težkoče in z mirom ni bilo nič. Ravno pred nekolikimi dnevi se je poročalo, da je mir kolikor toliko že sklenjena stvar, a par ur pozneje je brzoglavna žica naznanila svet, da so se pogajanja razbila. Sedaj je ta igra končana: mir je sklenjen. Italija že spravlja prvo in mogoče najlepšo žetev, ki je vsklila iz krvi in dima balkanske vojske. Gotovo je, da je Turčija postala napram Italiji popustljiva vsled pritiska razmer na Balkanu, vsled vojske s štirimi balkanskimi državami. Italija je pa seveda radovolje pograbila za roko, ki je prinašala mir. Ekspedicija v Tripolitanijo ni prinesla Italiji lovorik, katere so mnogi entuziasti pričakovali, — stala je Italijo mnogo žrtev in je vsled neuspešnosti, s katero so se mučili italijanski vojaki v tripolitanskih pustinjah, grozila spraviti ob dobro ime in reputacijo državo pred tujim svetom in v domači državi. Sedaj je mir v veliko srečo Italijanov sklenjen. Italija triumfira. Če prav ne more pokazati na nobene posebne vojaške uspehe in bi jo bila stala osvojitve Tripolitanije, če bi Turčija ne bila prisiljena vsled razmer na Balkanu k sklepu miru, še na tisoče človeških žrtev in na stotine milijonov, a vendar je dosegla, kar je hotela. Po poročilih listov obsega mirovna pogodba sledeče točke:

Turčija proglasi Tripolitanijo in Cyrenaiko za neodvisni in prizna ob enem neposredno italijansko postavo, ki določa, da se razširijo suverenitetne pravice Italije na te dve provinci. Turčija odpokliče svojo armado iz Libije. Ob enem izda Turčija na Arabce proklamacijo, v kateri jih poziva, naj prenehajo z nadaljnjimi boji. Se le po izvršitvi teh pogojev bo izročila Italija tekom vojske zasedene otoke Turčiji nazaj. Turčija dobi od Italije v povračilo za turško državno posest denarno odškodnino, ki se bo še natančno določila. Italija pripozna versko nadoblast sultana-kalifa v Libiji.

Italija je tečaj faktično dosegla, kar je hotela: postala je gospodarica Tripolitanije in Cyrenaike. S tem je pa svojo sredozemsko moč zdatno povečala in si priborila v koncertu velesil mnogo odličnejše mesto. Svoji trgovini in industriji je priborila še novih trgov in novih potov. Afrika, ki postaja vedno bolj eldorado evropskega kapitala, katerega so od drugod, v prvi vrsti iz Amerike, že pregnali, ne bo ostala odtegnjena italijanskemu vplivu. Brez Italije ali proti Italiji druge države Afrike ne bodo več delile. Umevno, če bo radi vsega tega navdušenje Italijanov nad uspehom vojske veliko in prekipelavo.

Skoro ravno tako željno, kakor Italijani, bodo pozdravili sklep miru Turki, vsaj merodajni krogi. Če bi ne bilo balkanske vojske, bi se Turčija gotovo še ne bila ušla Italiji tako ceno. Merodajni krogi bi bili mnogo preveč odvisni od razpoloženja mas, ki nočejo nič slišati o odstopu mohamedanskih provinc in bi bilo z ozirom na nestalni notranje-politični položaj zato sklepanje miru za Turke zelo težavno. Nevarnost, ki grozi zdaj državi od osvojenih krščanskih balkanskih držav, je te težkoče v prilog turške vlade odstranila. V silnem navalu dogodkov, ki bodo sedaj privreli nad Turčijo, se bo pozabilo na izgubo Tripolitanije. Vse mišljenje turških podanikov je zdaj osredotočeno na boje z balkanskimi sosedi, vseh želje gore za zmago nad „gajauri“, ki se puntajo proti stoletnemu gospodarju — polumesecu, zato bo sklep miru vplival olajševalno. Radi veliko večje nevarnosti, ki jim grozi doma na Balkanu, bodo pozabili na škodo, ki jih je zadela v Italiji vroči Afriki.

Za svojo balkansko vojsko si je Turčija s sklepom miru zelo veliko priborila. Otresla se je naj-

močnejšega sovražnika, ki bi ji bil lahko zadal še smrtno rano v osrčju in si je zavarovala celo ozadje. Ima zdaj proste roke in lahko vse svoje ne male moči koncentrira proti balkanskim državam. Iz Afrike bodo tudi sedaj prišli lahko na balkansko bojišče v bojih izkušeni turški častniki, kakor Enver bej, in tudi vse turške čete v Mali Aziji in drugod so sedaj proste in se jih bo v veliki večini lahko šlo rabilo v obrambo polumeseca v Evropi. Za balkanske države pomenja sklep miru, da bo treba podvojene moči in potrojene previdnosti, če bodo hotele doseči kakšne uspehe. Balkanska vojska bo sedaj zelo, zelo vroča in kruto težka.

Za svetovni mir pomenja sklep miru precejšno pridobitev. Napetost med velesilami je s tem zdatno prenehala in lokalizacija balkanske vojske se zdi tem lažja, ker ni nobena velevlast več zapletena v krvavi bojni ples. Nevarnost obstoji po našem mnenju samo v tem, da bo Italija po tripolitanskem uspehu požgana postala obrestna in začela zopet tiščati v ospredje svoje balkanske aspiracije. Dobro pri vsem je samo to, da je tripolitanski pohod stal Italijo mnogo žrtev, kar bo vročo italijansko kri gotovo zelo kalmiralo.

Vojska na Balkanu.

Pretrgane diplomatske zveze med Turčijo in balkanskimi državami. — Samo ure nas še ločijo od splošne vojske.

V petek smo po nemških listih priobčili govor ogrskega ministrskega predsednika Lukácsa, v katerem je podal senzacionalno izjavo, da je Bolgarija napovedala Turčiji vojsko. To poročilo vodilnega ogrskega politika, ki smo ga mi, kakor tudi še drugi listi smatrali za resno, se oficijelno ni potrdilo. Bolgarija Turčiji še ni napovedala vojske. A pač pa je Turčija z ozirom na zahteve, ki so jih v odgovor na demarcho velesil stavile balkanske države, pretrgala z njimi diplomatske zveze. Tozadevno uradno poročilo iz Carigrada se glasi:

Carigrad, dne 15. oktobra. Porota je sklenila odpoklicati poslanike v Zofiji, Belgradu in Atenah in pu-

Pravijo, da bode tudi Taft prišel tu sem govorit. Seveda ga pojdem poslušat. Kako mi bo ugajal, bom prihodnjic poročal, kakor tudi, kakšen bo izid volitve. Kar se našega mesta Bridgeport tiče, je gotovo, da dobi Wilson zinsko večino, ker je velika večina volilcev tovarniških in drugih delavcev. Tukaj je namreč silno veliko tovarn. Največje so: tovarna za smodnik in drugo strelivo, ki je do sedaj največja tovarna na celnem svetu. Druga največja tovarna je za izdelovanje šivalnih strojev „Singer“-jevega sistema. V njej so zaposleni skoro sami Angličani, mehaniki, ki imajo izvrsten zaslužek od 3 do 5 dolarjev na dan. Razum tega je pa še vse polno tovarn za železnino, srebrnino, avtomobile, gramofone itd. Mesto je v primeri z New-Yorkom majhno, šteje sedaj 104.000 prebivalcev, pa ima lepo bodočnost, ker število prebivalstva silno hitro narašča. V zadnjem desetletju se je število prebivalcev za več kakor 100% pomnožilo.

Za smeh.

Resnično.

„Popiši mi svoje življenje in povej mi odkrito, kaj Te je pripeljalo v zapor?“

„Zandar!“

Merilo.

„Kaj si ti v tvojem življenju naredil od osrednjemu spridevalu?“

„Malo bolj jim je že moralo ugajati, kakor poprejšnje, udarili so me samo parkrat.“

Znamenje.

Stotnik (pri vaji z enoletnimi prostovoljci nadporočniku):

„Poglejte tega prostovoljca Klešnika, ta fant mora biti jako zaljubljen. Kakor hitro se komandira „poklekne!“, poklekne in roko drži pa tudi že na — sreč.“

PODLISTEK.

Volitve v Združenih državah.

(Pismo iz Amerike.)

Bridgeport, 28. sept. 1912

Po nekaj stvarkih privatnega značaja nadaljuje naš prijatelj:

Zdaj pa nekaj iz življenja. Kakor je že znano, bo v mesecu novembru volitev predsednika Združenih držav. Zdaj vsi trije kandidati: republikanski (Taft), demokratski (Wilson) in progresivni (Roosevelt) razvijajo živahno agitacijo. Sinoči, to je dne 27. septembra, sem tudi jaz bil na volilnem shodu, katerega je Wilson priredil tukaj v Bridgeportu. A najprej moram povedati, da se tukaj v Ameriki taki shodi prirejajo izključno le po večerih, da tako lahko ljudje čez dan ostanejo pri svojem delu in ne izgubijo svojega zaslužka. — Okoli 7. ure zvečer se je Wilson pripeljal iz Bostona, kjer je dan poprej imel shod. Velika množica ljudstva ga je pričakovala z mnogoštevilno godbo na čelu. Ko je izstopil, je nastal neznanski krik, med katerim je bilo slišati še tudi rezko živžganje nasprotnikov, seveda ne Wilsonu v čast. Pri obhodu, ki se je nato vršil po mestu, je bila prava gnječa. Za shod je bila prirejena vojaška dvorana „Armory Hall“, kjer je prostora za kakih 6000—7000 ljudi. Bila je natlačeno polna, in mnogo ljudstva je moralo ostati na prostem. Tribuna ali oder, kjer je imel govoriti kandidat, je bila lepo okrašena z ameriškimi zastavami, v ospredju s sliko kandidato. Ko je Wilson vstopil, je pa nastal strašen krik in gromovito ploskanje. Govoril je približno eno uro. Najprej je povdarjal, da mora vsak Amerikanez skrbeti, da ostane vladno vodstvo v rokah rojenih Amerikancev, ki pa naj bodo tudi do inozemcev pravični. Za tem je obravnaval šolsko stanje in povdarjal potrebo večjega števila šol za izobrazbo mladine. Na tretjem mestu si je privoščil še

truste, ki so v Ameriki tisto, kar so v Avstriji karteli. Kakor imajo tam razni karteli proizvajanje in razprodajo skoro vseh obrtnih pridelkov, kakor tudi živil v svojih rokah, ravno tako se to lahko reče tukaj o trustih. Oni potem produktom narekujejo svojevoljno cene. Seveda tako povzročajo potem večjo ali manjšo dražnjo na trgu ali v razprodaji, katere prinaša raznovrstnim milijonarjem bogat dobiček, nižjim slojem pa občutno obtežuje življenje. Torej: povsod stara pesem: kdor je močnejši ali bogatejši, zapoveduj in vladaj, slabši pa garaj in delaj in živi, če imaš sčim, če ne pa pogini!

Osebnost kandidatovala ni kaj posebno zanimiva. Kdor ve, da je bil svoje dni vseučilišni profesor zgodovine in da je sedaj guverner v državi New-Jersey, si ga zna kmalu tako predstavljati, kakor v resnici izgleda. Govori dobro, mirno in razločno in z močnim povdarkom v pravem času. O Taftu in Rooseveltu sicer pravijo, da sta boljša govornika, zlasti poslednji, da je zelo popularen in da ima veliko privlačno silo v svojih govorih. Čul pa še dozdaj nisem nobenega. Wilson se v svojem govoru ni dotaknil ne enega, ne drugega, temveč je kakor pravi ameriškanski gentleman ostal stvarjen in razvil svoj program. Vlada bi naj po njegovem programu bila posebna zaščitnica organiziranemu delavstvu proti raznim pijavkam kapitalizma.

Kdo bo izvoljen predsednikom, je prava uganika dozdaj. Ti vsi trije kandidati zatnjujejo, da si je vsak svoje zmage gotov. V zadnjem času se javno mnenje precej ugodno izraža za Wilsona, ki pa utegne res priti v „belo hišo“, ker so republikanci razcepljeni v Taftovo in Rooseveltovo stranko.

Ti si torej pristaš Rooseveltov, kakor si mi že zadnjič pisal. Jaz se še nisem za nobenega odločil. Odkrito povedano, da mi je skoro vse eno, kdo bo izvoljen, saj nazadnje bo skoro gotovo več ali manj le vse pri starem ostalo. Pri volitvah veliko obetajo od vseh strani, potem pa ni od nikoder nič, eni nočejo, drugi ne morejo svojih obljub spolniti.

stiti tam samo enega tajnika, ki naj varuje arhive. Za jutri se pričakuje ultimatum treh balkanskih držav!

Formelno s tem še ni napovedana vojska, toda faktično ne pomenja to nič drugega, kakor da se lahko vsaki hip pričenejo krvave sovražnosti. Zmagujoče prodiranje Črnogorcev, ki res / z velika uspešnostjo / z navdušenjem in pogumom hite od zmage do zmage, tudi ne bo ostalo brez vpliva na druge balkanske narode. Vsi dvomi in pomisleki, ki se še vedno čujejo, češ, da ne bo vojske, so prazni: če se ni že vnela vojska na celi črti, pa pričakujemo to lahko vsaki hip. Diplomati nimajo na Balkanu nobene beseke več, govore in bodo govorili še dolgo samo meči in puške.

Turčija pretrgala diplomatske zveze z balkanskimi državami.

Poročila iz Carigrada pravijo:

Turčija je storila odločen korak. Turški ministrski svet je imel včeraj, dne 15. t. m. sejo, ki je trajala celih 10 ur. Ministrski svet je sklenil, da takoj odpokliče svoje poslanike iz Zofije, Beograda in Aten, kakor tudi vso dotično poslaniško osebje. Na noto Bolgarije pa Turčija sploh ne da nobenega odgovora.

Vojno stanje je s tem postalo z današnjim dnem oficijelno, vojska se začne danes na celi črti. Poslopja poslanikov v Carigradu strazijo močne policijske straže. Bolgarski, srbski in črnogorski državni podaniki v Turčiji so izročeni varstvu ruskega, grškega podaniki pa varstvu nemškega poslanika v Carigradu.

Danes pričakuje Turčija ultimatum balkanskih držav.

Narodne zahteve balkanskih

Nota balkanskih držav vsebuje naslednje točke in sicer:

1. Potrdilo etnografične avtonomije posameznih narodnosti cele države z vsemi njenimi posledicami.
2. Proporcionalno zastopstvo vsake narodnosti v turškem parlamentu.
3. Enakopravnost krščanskih šol z otomanskimi.

4. Obvezno dolžnost visoke porte, da ne spremeni etnografičnega značaja province.

5. Regionalno novačenje Grkov za vojaško službo.

6. Reorganizacija žandarmerije v vseh vilajetih evropske Turčije pod enim poveljstvom švicarskih ali belgijskih organizatorjev.

7. Imenovanje švicarskih ali belgijskih valjev, katere morajo priznati vevlasti in katerim so pridjani izvoljeni generalni svetovalci.

8. Ustanovitev najvišjega svetovalstva pri velikem veziratu, v enakem številu iz kristjanov in moslimov v svrhu nadziranja, da se izvedejo te reforme. Poslanikom v vesil in poslanikom balkanskih držav pa pripade naloga, da nadzorujejo delovanje najvišjega svetovalstva.

Črnogorsko-turška vojska. — Črnogorci zmagujejo.

Črnogorska armada je prekoračila v treh kolonah črnogorsko-turško mejo.

Zahodna kolona,

kateri poveljuje vojni minister Martinović, je prodrla ob južnem bregu Skaderskega jezera od zahoda po Bojani, vzela Bojano in se pripravlja na napad trdnjave Skader ob Skaderskem jezeru. Glavna utrdba Skadra je Taraboš, ki je oborožena z velikimi trdnjavskimi topovi. Premagati se zamore le z obstreljevanjem težkih topov. Črnogorcem se je po ljutih bojih posrečilo prodreti 1500 metrov pred Taraboš, kjer se vrše neprestani boji. Če pade Taraboš, je tudi zapečaten usoda Skadra. Po najnovejših vesteh se je že posrečilo Črnogorcem, osvojiti si eno šanco na Tarabošu.

Južna kolona,

kateri poveljuje sam črnogorski prestolonaslednik princ Danilo, je, kakor znano, zmagonosno prodirala proti Šipčniku, Vranji in Gradiču, katere utrdbе so padle v roke Črnogorcev in prodrli do dobro utrjenega mesta Tuzi. Ker so se polastili Črnogorci vseh utrdb okrog Tuzija, se tudi ta trdnjava ni mogla dolgo držati; padla je dne 14. t. m. dopoldne. S padcem Tuzija so dosegli Črnogorci velik uspeh. Trdnjava Tuzi je prenehala biti v turški oblasti in nad mestom vihra zmagonosno črnogorska zastava. Vjetih je 5000 mož posadke. V trdnjavi je več topov, med temi trije angleškega in dva nemškega izvora, ki so pa vsled črnogorskih krogelj vsi močno poškodovani, nadalje 8 mitraljez, 7000 pušek, veliko konj, 800 šatorov in živila za 10 dni. Posadka je štela 6 nizamskih bataljonov. Tri bataljone vjete posadke so popoldne odvedli v Podgorico. Popoldne istega dne se je vršil ob sviranju godbe vhod zmagonosnih črnogorskih čet v mesto Tuzi.

Severna kolona,

pod generalom Vukotičem, je pa zmagonosno prodrla do mesta Berane. Vse utrbe pred Berano, kakor Bjelopolje, gora Vizitor in Guzinje, so padle v oblast Črnogorcem, tako da morebiti tudi Berane že kmalu padejo.

Vsled zmag junaških Črnogorcev vlada nepopisno navdušenje. Razpoloženje je v Črnogori izvrstno. Kralju prihajajo od vseh strani brzojavne čestitke, osobito od angleških listov.

Kaj se sedaj?

Ker so Črnogorci zavzeli že vse pozicije nad Guzinjem in goro Vizitor ter osvojili 4 topove, mno-

go pušk in 2 zastavi, napreduje operacija proti Beranom tako izvrstno, da je vsak čas pričakovati, da pade tudi ta močna trdnjava.

S padcem Tuzija je dana Črnogorcem prosta pot do Skadra. Mesto Skader spominja Črnogorce na ono slavno srbsko dobo, ko je šlo to mesto spadalo v času starosrbskega carstva pod Veliko Srbijo. Toda zgodovina Skadra je še mnogo starejša. Skader je bilo nekdanje prestolno mesto kralja Gentija ilirkega in je bilo za časa rimskega cesarja Dioklecijana glavno mesto nove rimske province Praevalis. Po usodepolni vojski na Kosovem polju je prišlo to mesto v oblast Benečanov. Na Skader so Turki hudo pritiskali, toda zaman, mesto je kljubovalo napadom mogočnega turškega sultana Mohameda. Benečani so mesto leta 1479 prostovoljno odstopili Turkom. Še za časa rusko-turške vojske je štelo mesto 35.000 prebivalcev, a to število se je sedaj skrčilo na 20.000.

Zgube Črnogorcev in Turkov.

Črnogorci so imeli do nedelje 148 mrtvih in pa 582 ranjenih, Turki pa 680 mrtvih, 992 ranjenih in 126 ujetih.

Srbija.

Skupščina je sprejela vlažno predlogo, ki dovoljuje vladi izvanredni kredit v znesku 44.800.000 dinarjev za armado, nadalje vladno predlogo glede moratorija, katerega veljavnost se razteza na najeminske pogodbe pod orožje poklicanega moštva.

V Carigradu prijeto Bolgari.

„Lokalanzeiger“ poroča iz Carigrada: Zapri so Bolgara Popova iz Plovdiva, ker so našli pri njem neke spise, ki so ga baje zelo kompromitirali. V Armeniji se boje klanja kristjanov.

Vali v Adani nujno prosijo za vojaško pomoč, ker se boji, da prično mohamedanci klati tamošnje kristjane.

Turki in Lahi.

Turki prevažajo vojake iz Smirne v Evropo po morju. Italijani turških vojaških transportov nič ne ovirajo.

Podrobnosti o začetku vojske.

„Slovenec“ pišejo iz Cetinja:

Cetinje je skoraj prazno. Od 16. do 60. leta je šlo vse v vojsko. Deca in starčki ter žene pa doma nestrpno pričakujejo poročil z bojišča in ponosno pa jim sijejo oči, ko bero o samih zmagah. Ko je armada v pondeljek odšla iz Cetinja na bojišče, je pa kralj Nikita šel med množico na trgu in ji rekel: „Molite Boga, da se vsi vrnejo.“ Vse je bilo ginjeno, vendar žene in sestre niso jokale. Črnogorec veli, da je greh plakati, kajdar se v boj ide. V torek dopoldne se je odpeljal na bojišče kralj Nikolaj s svojim spremstvom. Predno je stopil v avtomobil, se je prekrizal, istotako spremstvo. Kralj sploh ob vsaki priliki pokaže svojo globoko vernost.

Ko se je začel boj, je bil kralj navzoč. Na konju je jahal na Gorico, stopil s konja in šel na najvišje mesto, odkoder se je vse videlo. Prvi strel je izpalil knez Peter. Ko je strel padel, bil je veličasten prizor. Kralj je snel svojo kapo in se prekrizal, istotako vsi, ki so bili okoli njega, godba pa je zavrnela: „Onamo, onamo za brda ona!“ Pripomnimo še, da je to pesem zložil sam črnogorski kralj Nikita.

Prvi strel je začel v šanco turške baterije in povzročil velik dim. Potem so začele padati granate druga za drugo v turško utrdbo Planinico.

Witte Sasonov naslednik?

„Vossische Zeitung“ poroča iz Peterburga: V poučenih krogih se zatrjuje, da je Sasonovo stališče omajano. Car je pozval Witteja, ki se mudi v Biarizu, naj se vrne na Rusko. Mogoče je, da poveri car Witteju zunanje ministrstvo. Krogi, ki so z Wittejem v zvezi, trde, da je to mogoče. Car je pozval k sebi tudi Sasonova in Kokoveva.

Avstrijski vojak vjet od Turkov. — Enega avstrijskega desetnika so Turki ustrelili.

Z Lloydovim parnikom „Graz“ se je pripeljal prostak Peter Kutschera 86. pešpolka, ki je šacioniran v Uvacu, v Trst. Kutschera je bil poč poveljstvom nekega desetnika s tremi vojaki na patrolji ob meji. Patroljo so pa zahrbtno napadli za skalo poskriti trije turški orožniki, ustrelili desetnika, Peter Kutschera pa prijeli. Avstrijskega vojaka so odvedli v Carigrad, kjer so ga v ječo zaprli. Čez dva meseca so ga pa izven ječe za delo porabili. Ob neki priliki je Kutschera ušel v avstrijski generalni konzulat, kjer se je končalo njegovo trpljenje. Konzulat je Kutschera, ki je še nosil avstrijsko vojaško obleko, odposlal v Trst, kjer se je predstavil vojaški oblasti.

Brzojav prince Petra.

Črnogorski princ Peter, ki je v prejšnjih letih posejal višjo šolo v Heidelbergu, je poslal svojemu prejšnjemu učitelju z bojišča pri Podgorici naslednji brzojav: „Tri dni v srčitem boju, smo sovražnika na vsej črti vrgli nazaj. Sovražne trdnjave in topovi so padli v naše roke. Mnogo sovražnih oficirjev in tudi vojakov smo vjeli. S pozdravom: Princ Peter.“

Angleški balkanski komite in balkanska vojna.

Angleški balkanski komite je izdal izjavo, ki pravi med drugim, da nosi odgovornost za sedanje dogodke na Balkanu Anglija, ker je ta dala Turčiji na berlinskem kongresu oproščene pokrajine nazaj.

Sedaj je prišel čas, zopet osvoboditi te podjarmljene narode.

Anatolski turški bataljoni se vozijo v Evropo.

120 anatolskih bataljonov, katerih vsak šteje 1000 mož, se prepelje po anatolski železnici v evropsko Turčijo. Vsak dan se pripelje v Carigrad po 12 bataljonov.

Socialisti proti vojski.

Socialdemokratska glasila priobčujejo neki skupen proglas vseh avstrijskih socialistov, ki podaja stališče socialistične stranke napram balkanskim dogodkom in končuje s klicem: „Balkan — Balkancem!“

Grška je mobilizirana.

Grška armada, ki je domobilizirana, šteje zdaj 125.000 mož. Z izseljenci, prostovoljci in z lefnikom 1912, pa skoči število na 170.000 mož.

Bosanski mohamedanci za Turčijo.

Mnogo mladih moslimov se je javilo turškemu generalnemu konzulu v Sarajevu s prošnjo, da bi se smeli udeležiti vojne na turški strani. Konzul jim je pa rekel, da si morajo prej izposlovati dovoljenje bosanske vlade, ki ga seveda ne dobijo.

Dr. Kramar o položaju.

„Narodni Listy“ priobčujejo članek iz peresa dr. Karola Kramarja, v katerem pravi ta češki politik:

„Češka delegacija gre sedaj hudim časom naproti, ker prevzema težko odgovornost za bodočnost češkega naroda. Če bi sedaj nastala na Balkanu vojna, potem gre za našo svobodo. Ne maramo o tem natančneje govoriti, a avstrijski patrijot mora svariti vlado pred nepremišljenim korakom. Čehi moramo pokazati, da hočemo imeti mirno in pošteno Avstrijo, katere najboljši stebel so Čehi. Zelim, da se Avstrija ne podaja na pot, ki bi odločil o njeni usodi. Kot možje, ki se ničesar ne bojimo, moramo na glas povedati, da vojna ni zadeva nekaterih visokih funkcionarjev, ampak breme narodov, ki hoče in more vedeti, zakaj bi daroval krvave žrtve. Narodi morajo vedeti, kakega pomena so žrtve, ki jih povzroči slaba budimpeštanska ali pa dunajska politika.“

Bojna torišča.

Črnogora se je prva odločila in napovedala je Turčiji vojsko. Prvotno so javile brzjojavke, da je prekoračila vzhodno mejo in da je baje zasedla že Berano. Kmalu nato je pa prišla vest, da se vrše boji ob južni meji. Od Podgorice, kjer so se zbrali, so odkorakali Črnogorci v dveh kolonah. Ena je prodirala mimo Dečica proti Tuzi, katere so Črnogorci po ljutih bojih že dobili v svojo oblast. Druga kolona pa prodira preko Virpazarja—Bari ob najjužnejšem delu Črnogore proti Skadru. Sedaj se pa še poroča, da so zasedli Črnogorci klance in tudi goro Vizitor in si s tem pripravili pot do Guzinja. Gora Vizitor je 2200 metrov visoka in leži med Berano in Tuzijem. Ugotovljeno je torej, da še prodira četrta kolona v Turčijo in sicer po reki Limi navzgor proti Guzinjam. Črnogorcem je tu prodiranje zelo olajšano, ker bivajo tukaj katoliški Albanci, Malisori, Grudi, Kastrati in Hoti.

Glede drugih balkanskih držav se pa zamore govoriti le o bodočih bojiščih, ker vojska še ni izbruhnila. Sicer so pa že udrle dne 14. t. m., ob 6. uri zvečer turške čete pri Ristovacu čez srbsko mejo, kjer se že vrši boj med turškimi in srbskimi četami. Ta korak Turčije je v Srbiji zelo osupnil, in srbski kralj Peter je vidno vznburjen sprejel poročilo o tem. Turčija ima baje okrog Skoplja pod generalom Čeki pašo zbranih 100.000 mož, vsaj toliko je pa tudi Srbov v Nišu in Paški. Proti Skoplju še pa tudi lahko operirajo bolgarske čete, ki so zbrane pri Zofiji, približno 80.000 mož.

Glavna bolgarska bojna moč, 150.000 mož, je pa pripravljena, da odrine proti Drinopolju, kakor hitro bo vojska napovedana.

Vsled tega je pa tudi turški general Abdulah paša od 150.000 mož, kateri taborijo v Drinopolju, odposlal eno divizijo v trdnjavo Mustafa paša.

Kakor se glase poročila iz Srbije, Bolgarije in Turčije, so vse te armade pripravljene, da se spopadejo, kakor hitro bo napovedana vojska.

Srbija ima zbranih 324.000 mož in še 70.000 mož bo zbrala v najkrajšem času. Prostovoljcev se je priglasilo toliko število, da jih morajo razdeliti v več različnih oddelkov in še ne morejo vseh v vojno armado sprejeti.

Kralj Nikola odpušča.

Črnogorski kralj Nikola se je poravnal s svojimi sorodniki, med njimi z vojvodo Petrovičem in z bivšim ministrskim predsednikom Radovičem, ki je bil izpuščen iz ječe, v katero je bil obsojen radi neke bombaške pravde.

Politični pregled.

Stajerski deželni zbor.

Nemški in slovenski liberalni listi poročajo: „Ustavoverno veleposestvo nadaljuje s svojimi poizkusi, napraviti deželni zbor delazmožen. Slovenci so se izjavili, da so pripravljeni, stopiti z nemško večino v pogajanja radi najbolj perečih vprašanj. V soboto, dne 12. t. m. se je vršilo v deželni hiši v Gradcu posvetovanje nemško-nacionalnih poslancev, ki so se bavili s predlogi veleposestnikov. Prišlo ni do nobenega zaključka radi raznih formalnih vpra-

šanj. Upi, da bo postal deželni zbor delazmožen, so zelo mali. Najbrže bo prišlo še v tem letu do razpusta deželnega zbora.

V tem smislu se glase poročila vseh listov. V kolikor mi izvemo iz krogov naših poslancev, poročilo ni popolnoma resnično, ker se bodo pogajanja še nadaljevala. Poročilo je menda izšlo iz vladnih krogov, ker vlada s svojim pasivnim stališčem precej ovira napredek sedanjih pogajanj.

Državni zbor.

Državni zbor je sklican na torek, dne 22. oktobra, ob 11. uri dopoldne, k seji. Dnevni red je sledeči: 1. Poročilo zdravstvenega odseka o zakonu, ki zadeva razširjenje nalezljivih bolezni. 2. Prvo branje vladne predloge o zakonu radi obrtnih gospodarskih zadrug. 3. Prvo branje o zakonski predlogi, ki zadeva ustanovitev splošnega kreditnega zavoda za obrtne in gospodarske zadruge.

Delegacije.

Delegacije pridno zborujejo dan za dnem, a radi vojske ne vzbujajo nobenega pravega zanimanja. V ponedeljek in torek so se vršile plenarne seje. Na dnevnem redu so bili vojaški proračuni. Govorilo je več delegatov. Kakor rudeča nit se je vlekel skozi govore vseh raznih socialdemokratov, povdarek, da je treba v sedanjih resnih dnevih skrbeti za močno armado. Včeraj je bil vojni proračun z vsemi navedenimi krediti sprejet. Enodušnost, s katero glasujejo vsi delegati — tudi v ogrski delegaciji — za nove vladine vojaške zahteve, kaže, da je politična atmosfera zelo, zelo napeta.

Tržaški Slovenci proti komisarijatu na Hrvaškem.

Na shodu tržaškega političnega društva „Edinost“ v nedeljo, dne 13. t. m. v Trstu so bile sprejete resolucije, ki zahtevajo ustanovitev slovenskih šol v Trstu in odpravo komisarijata na Hrvaškem. Nadalje je bila sprejeta posebna resolucija, v kateri se izrekajo tople simpatije za svobodo se borečim balkanskim narodom.

Raznoterosti.

Iz finančne službe. (Prestavljen) je finančni svetnik Robert pl. Formacher iz Maribora v Bruck ob Muri.

Iz srednješolske službe. Deželni odbor štajerski je pomaknil profesorja na deželni gimnaziji v Ptuj dr. Jožefa Komljanca in dr. Adolfa Braunerja v osmi činovni razred, učitelja na tamošnji pravniški Franca Mischkonigga pa v deveti činovni razred.

P. n. župnijskim uradom in častitim gospodom duhovnikom javi tiskarna sv. Cirila v Mariboru, da se nova knjiga „Berila in sv. Evangeliji“ dobi in naroča le v kn.-šk. ordinariatski pisarni in ne v tiskarni.

Iz južne železnice. Prestavljeni so: Fran Urban, pristav, iz Spittala na Ponikvo; Jožef Kobenc, pristav, iz Celja v Maribor; Karol Oroszy, postajnačelnik, iz Sevnice v Brežice; Franc Rozman, pristav, iz Blumau v Bistrico; Jožef Princ, aspirant, iz Bistrice v Blumau; Julij Ramšak, aspirant, iz Mixnitz v Blumau; Vladimir Urban, pristav, iz Cmureka v Köflach; Rihard Matiasch, provizorični pristav, iz Trofaicha v Ljutomer; Marcel Jenčič, postajnačelnik, iz Opčine v Sevnico; Jožef Gostiša, revident in prometni kontrolor, iz Zidanega mosta v Trst; Janez Cesar, adjunkt, iz Velikovec-Sinčevsi v Bozen-Griez; Jožef Jenko, pristav, iz Pliberka v Velikovec-Sinčevsi; Jožef Černe, pristav, iz Spodnjega Dravograda v Hrastnik; Albin Knobloch, aspirant, iz Slov. Bistrice v Branzoll; Franc Müller, aspirant, iz Sevnice v San Michele in Jožef Franz, aspirant, iz Klamm-Schottwien v Cmurek.

Cesar za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. V soboto se je vršil običajni delegacijski dne, ki ga priredi cesar vsakokrat proti koncu delegacijskega zasedanja za delegate in druge visoke osebnosti. Udeležil se ga je med drugimi tudi dr. Iv. Šusteršič, katerega je cesar odlikoval z nagovorom. Za nas najzanimivejše je, da je prišla pri tem dnevu v razgovor tudi delazmožnost našega deželnega zbora. Nasproti krščansko-socialnemu delegatu Huberju je cesar izrekel željo, da bi postal štajerski deželni zbor delazmožen. Svetujemo nemškimi nacionalcem, naj si cesarjevo željo dobro zapomnijo. Oni so s svojo pristranostjo, krivičnostjo in kaznjivo lakomiselnostjo prisilili naše poslance, da so segli po obstrukcijskem orožju. Oni naj tudi sedaj vpoštevajo željo, izraženo na najmerodajnejšem mestu in naj omogočijo delovanje dež. zbora.

Hrvaško-slovensko slanje, ki se vrši v prihodnjo nedeljo, dne 20. oktobra, v Ljubljani, obeta biti sijajno. Obojestranski poslanci pridejo polnoštevno. Za komers v nedeljo zvečer vlada veliko zanimanje. V soboto zvečer je sestanek hrvaških pravših in naših slovenskih časnikarjev, ki bo razpravljajl važne zadeve.

Za Sokole. Slovenska sokolska zveza priobčuje v „Slov. Narodu“ poziv na vse brate Sokole, da se poslužujejo ciril-metodovih vžgalic — „kar bo de tudi Sokolom v prid.“ Če se dobro spominjamo, je nekda bil Ciril-Metodova družba narodni obrambi ob nemško-slovenski meji namenjena, sedaj je Sokolom v prid. Tempora mutantur et nos mutamur in illis.

O felix Austria! Je človek nehoti vskliknil včeraj ob sledečem prizoru: Opoldne se je iz Friedau-ove gostilne (zraven naše tiskarne v Mariboru) prigugala družba skrokanih vojakov-novincev. Stopili so v pripravljen voz in zapeli kar se je dalo „iz srca“ — „Die Wacht am Rhein.“ Posebnega komentarja k temu resničnemu dogodku menda ni treba. S posebnim veseljem lahko gleda naša srečna Avstrija v prihodnost, če bodo stali na njenem braniku ljudje, ki so tako patriotično vzgojeni! Peznanosti soditi, so bili to ljudje, ki jih ima „Štajerc“ na vesti. Žalostna nam majka.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: profesor Vreže 10 K, posojilnica v Mariboru namesto venca na grob poštnega nadkontrolorja gospoda Franca Pavliča 20 K; hranilnica v Šmarju 50 K; arhidiakon Hrastelj Fr. 10 K; Jerovšek Fr., gim. profesor, 20 K; dr. Rosina 10 K, J. Kovačič v imenu šentlenartskega okrajnega učiteljskega društva namesto venca na grob rajnega gospoda nadučitelja M. Rajšpa 10 K, Horvat, kmet pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji, 20 litrov fižole, 1 vrečo krompirja, 15 kg moke, 20 jajc, Šijanec, kmet, 1 vrečo krompirja. — Vsem p. n. dobrotnikom in dobrotnicam stoteri: Bog plati!

Za „Slovensko Stražo“ je darovala Ana Matjašič od Sv. Jurija v Slov. goricah svoj prvi dvakronski novic. Mladenke Dekliške zveze, prično posnemajte!

Atentat na Roosevelta. V Milwaukeeju v ameriških Združenih državah je socialist J. Schrank streljal na predsedniškega kandidata Roosevelta in ga ranil v prsa. Roosevelt se je vkljub temu počel na shod, katerega je napovedal, in je imel celo uro trajajoč govor. Krogla je obtičala tri palce globoko v mesu nad desetim rebrom, toda pljuč ni ranila. Ko so prišli Schranka, ga je hotelo ljudstvo linčati. Pri njemu so našli pisma, ki upravičujejo domnevo, da mož ni pri pameti.

Shodi.

St. Janž na Dravskem polju.

Kakor smo že kratko javili, se je vršil pri nas v nedeljo, dne 13. oktobra, lepo uspeši shod naše Slovenske kmečke zveze. Otvoril ga je poslanec g. Mihael Brenčič, ki je pozdravil mnogoštevilne zborovalce in predlagal za predsednika častitega g. župnika Škorjanca. Gospod predsednik kratko pozdravi in odda nato besedo gospodu državnemu poslancu, ki obširno poroča o nameravani zgradbi kanala v Dravi. Govornik poučuje, kako se naj ljudstvo drži pri cenitvi posestev, glede hiš in dvorišč, cest, mostov, posebno pa glede regulacije Drave. In nato poroča govornik še obširno o delovanju v državnem zboru. Zborovalci so z velikim zanimanjem poslušali in so s svojim pritrdjevanjem odobrvali njegovo delovanje, kakor tudi delovanje ostalih poslancev Slovenske kmečke zveze. Po poldrugo uro trajajočem govoru zaključil gospod predsednik zborovanje.

Štajersko.

Maribor. Slovensko gledališče. V nedeljo, dne 20. oktobra, se predstavlja: „V civilu“, burka v 1 dejanju, spisal Gustav Kaffelburg, poslovenil E. N., in „Vzbujeni lev“, komična opereta v 1 dejanju, poslovenil Jakob Alešovec, godba J. Brandlova. Sodeluje godba Glasbenega društva. Blagajna se odpre ob pol sedmi uri. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. — Prihodnja predstava v nedeljo, dne 3. nov. ob pol 8. uri zvečer: „Mati“, drama v 3 dejanjih.

Ptuj. Prav z lepimi besedami se je poslovil br. Rudolf Novak, član tukajšnjega Orla, od našega duhovnega voditelja in od bratov Orlov. Rekel je: „Cesar me je poklical. Potrdil me je za vojaka. Marsi, kateri mladenič je nevoljen, če mora k vojakom. A jaz grem z vsem veseljem. Dozdaj sem se bojeval zoper narodne sovražnike; sedaj se pa bo treba tudi za domovino!“ Mi bratje Orli mu kličemo v spomin: Ostani, predragi brat, in bodoče zvest našim načelom in naukom Gospodovim.

Ljutomer. Zvedeli smo, da je gospod c. kr. okrajni glavar nedavno poslal popravek v „Slovenca.“ V „Straži“ od dne 4. oktobra t. l. je bilo tudi marsikaj za njega. Nismo slišali o kakšnem popravku. V „Slovencu“ je komarje precejal, iz „Straže“ je kamele požiral, kakor bi se izrazil s slovenskim pregovorom.

Celje. Tombolo priredi društvo za varstvo in oskrbovanje otrok v celjskem okraju v nedeljo, dne 20. t. m., ob 3. uri popoldne, pri „Belem volu“ v korist zanemarjene in bedne mladine. Društvo se je že delj časa trudilo, pridobiti veliko in lepih dobitkov, kar se mu je tudi po dorežljivosti in poštrevovalnosti dobrotnikov posrečilo tako, da bo de lahko vsak, kogar že ni sreča popolnoma zapustila, nesel domov svoj dobitok. Prvo darilo je velika vreča najfinejše moke, drugi dobitok je stožec sladkorja. Dalje so še 3 kg kave, 15 kg riža, tudi srebrna ura je na razpolago. Kakor je videti, so dobitki povsem praktične vrednosti, pa ne samo navedeni, temveč vsi (na 100) do zadnjega. Zanimanje je veliko vsepovsod. Pridite torej vsi, ki vam je na srcu bedna naša mladina.

Grize. Dne 24. septembra t. l. smo imeli pri nas občinske volitve. Izvoljeni so bili sami odlični pristaši naše Slovenske kmečke zveze, kateri so si v nedeljo, dne 13. t. m. izvolili zopet prejšnjega za blagor naše občine nad vse vnetega župana g. Stefana Pikla.

Rečica. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 27. oktobra Slomšekovo slavnost pri gospodu Stiglicu. Začetek popoldne po večernicah. Na vspredu je slavnostni govor, ki ga ima profesor g. dr. Hohnjec, petje, deklamacije in gledališka igra. Pridite!

Sv. Jurij ob južni železnici. Dne 14. t. m. je zgorel na cesti v Hrušovu avtomobil ali samodrež neke šmarske zakonske dvojice. Bila je nevarnost, da bi se vnela tudi kaka hiša ob cesti. — Umrla je mladenka Marija Blaustejner dne 13. t. m. — Vojake služiti je šlo od nas 30 novincev. S slovenskimi trobojnicami na prsih so se odpeljali na svoja mesta. — Poginil je vol kmeta Spolonaka v Repnem. Ker ga naš živinozdravnik, čeprav naprošen, ni prišel gledat, so vola v nedeljo zvečer privlekli dol v St. Jurij. A živinozdravnika ni bilo čoma, ampak bil je na lovu. Prišel je še le, ko ni bilo mogoče več pomagati. Če noče iti prerok h gori, mora iti gora h preroku. Celo nedeljo so živinozdravnika čakali, tako da še v cerkev niso mogli. Še eden živinozdravnik v St. Juriju bi čisto lahko shajal.

Lešnica pri Ormožu. V noči od petka na soboto je grozen požar uničil gospodarska in druga poslopja gospoda župana Habjaniča. Zgorela je vsa krma, gospodarsko orodje in goveja živina. Škoda je velikanska.

Trbovlje. Pri našem premogokopu je ta teden med delavci praj živahen razgovor, ker bo prihodnjo nedeljo, dne 20. t. m. volitev rudarske zadruge (delegatov) ali delavskih zastopnikov in sicer je izvoliti 35 rednih in 35 namestnikov. Pri tej važni stvari se dosedanj zastopniki zelo trudijo in agitirajo, da bi bili zopet izvoljeni. Zakaj ne, saj vsak hrepeni, da bi pri tem dobil kako lahko službico, da bi postal mogoče kak paznik, da bi potem pri drugih delavcih lahko sitnaril, ali pa strojevodja na kakem bencin-motorju, da bi bil bolj gosposki in bi pozabil biti rudar. Večina delavstva to igro že dalje časa z bistrim očesom opazuje in mu ni ostalo prikrito, da vsakteri, kakor hitro postane, oziroma je izvoljen za delavskega zastopnika, si takoj želi rumene svetilke. Kakor je razvidno, so si sedaj pri volitvah socialdemokrati sami med seboj v lasih, ker mnogi to mešetarstvo sami sprevidijo in jim je jasno, da se ne gre tu za delavsko zastopstvo, ampak za lasten obstanek. Za razne potrebne skrbi se ne zmenijo, a pri vsem tem se pa še hvalijo, kaj že vse za delavce naredijo. Kakor nam je znano, se še niti polovica socialdemokratov ne bo udeležila volitve. Naši krščanski socialci bodo, mislimo, toliko pametni, da bodo razvideli, da so vse rumene svetilke že zavzeli socialdemokrati, da je torej bolj zasiguran žuljav kruh, kakor pazniška svetilka!

Primorsko.

500 metrov nad Trstom se je pojavil v soboto, dne 12. t. m., eroplan, ki je obkroževal v velikih zračnih lokih celo mesto. Eropplan je vzbudil po cellem mestu in okolici veliko pozornost. Letalec je bil tržaški avijatik Vidmar, ki se muči sedaj v Tržiču, kjer prireja javne polete.

Vojaški avijatik. Koncem tega meseca se zopet povrnejo v Gorico častniki-avijatiki z eroplani in pridelenim moštvom. Poveljeval bo avijatičnemu oddelku nadporočnik Stohanzl. Vseh častnikov-avijatikov, ki se nastanejo v Gorici, je 21, vseh eroplanov je le šest, a kakor doznajamo, se avijatična postaja na Velikih Ročah še letošnjo zimo izdatno razširi.

Nadvojvodinja se nastani v Gorici. Grof Waldburg, nadporočnik pri dragonskem polku Car Nikolaj, ki je nastanjen v Gorici, je kupil vilo Brunetti na Solkanski cesti. Kakor znano, še je grof Waldburg nedavno poročil z nadvojvodinjo Elizabeto Franciško. Visoki par bo od sedaj naprej stalno bival v Gorici.

Razgled po svetu.

Moč pogleda. Slavni krotilec levov Amburg je bil nekega dne v gostilni od znanca vprašan, kako vendar počne, da ima tako veliko oblast nad zverinami. „Pokažem jim, da se jih prav nič ne bojim“, odgovori, „in imam vedno oko vanje uprto. Počakajte, takoj Vam hočem dokazati, kako silno moč ima moj pogled.“ S temi besedami pokaže na nekega gospoda, ki je sedel pri sosedni mizi in nadaljuje: „Ali vidite onega moža? Takoj ga bom prisilil, da pride k meni, ne da bi izpregovoril z njim kako besedo.“ Krotilec levov se nato ozre na omenjenega gospoda zelo ostro in napeto. Dalje časa strmi tako vanj. Kmalu se dvigne neznanec s svojega sedeža in gre počasi proti krotilecu levov. Ko pride čisto blizu in Amburg še vedno strmi vanj, vzdigne tuje urno svojo roko in priloži Amburgu krepko klofuto in čisto mirno pristavi: „Če boste še naprej tako zijali vame, dobite takoj še eno.“ Amburg menda poslej ni več poskušal moči svojega pogleda pri ljudeh.

Štev. 40798
II 4936 1912.

RAZGLAS.

Naročitev ameriških trti za plačilo iz združenih državnih in deželni nasadov za nasadno dobo 1912-1913.

Štajerski deželni odbor (bo imel na prodaj v prihodnji spomladi iz združenih državnih in deželni nasadov naslednje množine ameriških trt, in sicer:

1. 600.000 ceplencev, večinoma od laške graševine, belega burgundca, zeleniča, rumenega šipona, bele in rudeče žlahtnine, rudečega traminca, renske graševine, muškateca, cepljenih na riparijo Portalis, vitis Solonis ali rupestris Montikolo.

2. 200.000 korenjakov od riparije Portalis, vitis Solonis in rupestris Montikole.

3. 2.500.000 ključev od zgoraj imenovanih treh podlag in od Goetheja štev. 9.

Cena trtam je:

I. 1000 komadov ceplencev 200 K za imovite posestnike, 140 K za vse druge.

II. 1000 komadov korenjakov 24 K za imovite posestnike, 16 K za vse druge.

III. 1000 komadov ključev 10 K.

Deželni odbor si pridrži pravico, naročnikom od več kakor na 1500 ceplencev in 3000 korenjakov ali 5000 ključev zmanjšati naročeno množino trt, ravna se po številu oglašanih naročil.

Naročila na te trte naj se vložijo do dne 15. novembra t. l. naravnost na deželni odbor v Gradec ali pa skozi občinske urade, pri katerih se dobe v ta namen narejeni naročilni listi.

Občinski predstojniki morajo izpolnjene naročilne liste odposlati takoj deželnemu odboru v Gradec.

Naročila, ki se vložijo do dne 15. novembra, se bodo zbirala in trte potem razdelile razmeroma med vse naročnike, ako jih ne bi bilo toliko, da dobi vsaki naročeno število.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim posestnikom in morajo tudi oni naročniki, kateri vložijo prošnje naravnost na deželni odbor, doprinesiti potrdilo od občinskega predstojništva, da imajo res vinograde v občini.

Cene veljajo na mestu, kjer se bodo trte oddajale, in se mora znesek izplačati pri prevzetju. Ako se trte odpošljejo po železnici, se bo znesek povzel. Stroški za zavitek in dovoz se bodo posebej zaračunili.

Na vsakem naročilu je natanko navesti: 1. ime (tako napisano, da se lahko čita), bivališče in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri se nahaja vinograd, ki ga hoče naročnik obnoviti; 3. vrsta trte (sorta), katero želi; 4. zadnja poštna ali železniška postaja.

Ako bi zaželjena vrsta pošla, bo se ona z drugo enako nadomestila, ako si naročilec tega odločno ne prepove.

Trte se morajo od naročnikov, ako le mogoče osebno prevzeti, če se po železnici dopošljejo, pa takoj po vsprejemu pregledati.

Pritožbe se morajo vložiti takoj na vodstvo trtnice; na poznejše pritožbe se ne bo odzivalo.

Gradec, dne 23. septembra 1912.

Od štaj. dež. odbora.
Edmund grof Attems.

Franc Pleteršek

Maribor, Koroška

Zaloga

cesta 10. pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Službo organista

se odda pri Sv. Križu nad Mariborom. — Nastopi se lahko takoj. 213

Mizarskega učenca

pridnega, sprejme mizarski mojster na Dunaju. Naslov in pogoje pove Ferdo Leskovar, tajaik Spodnjest. ljudske posojilnice v Mariboru.

„Slov. Straža“ v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod

„Ljudsko zavarovanje“ na Slov. Stražo v Ljubljani. 171

Novost! Novost!

Nove

DEŽNE PLAŠČE

iz popolnoma nepremočljivega lodna velblodje dlake, srednje in temnosive, kakor tudi črne barve, s kapuco in rokavi

zelo praktične in priporočljive za popotnike, izdeluje po ceni in dobro iznajditelj in izdelovalec

Josip Macuh,

Modna trgovina za gospode,

Stolna ul. 5. MARIBOR Stolna ul. 5.

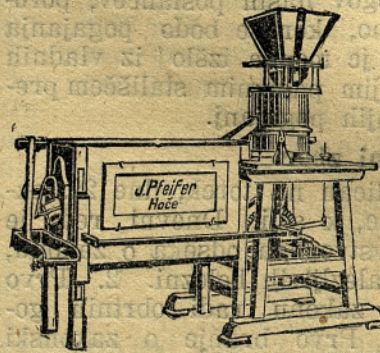
Pri naročilu zadostuje navedba dolžine, prsne širine in barve. Cene so zmerne (od K 20.— naprej) in se ravna po velikosti in kvaliteti. 204

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knjižico g. župnika Haaserja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastoj.

Novost. Ročni mlin! Novost.



Zraven slike od mene iznajdens mline stavim v šestih različnih velikostih za roko, gepelj, vodno ali motorno moč. — Prva in druga velikost je najbolj priporočljiva za manjše kmetije, srednja za veleposestvo in večja za obrt. Pripomni se pa, da manjši mlini ravno tako dobro meljejo kakor veliki, ker ima vsak mlin štiri pajtije, in sicer en svilnat za fino pšenično moko dva za različne krušne moko in eden za gris. Kamenje si vsak kmet lahko sam z klepalom izo- jstri, kakor pri vsakem na- vadnem vodnem mlinu. — V začetku si seveda ne zna vsak dobre moko napraviti, kdor ni v mlinarski obrti izučen, se mora polagoma privadi- ti. Cene so pri sedajnih dragih razmerah tako nizko nastavljene, da je mogoče vsakemu, tudi najmanjšemu kmetu si tak mlin naročiti. V sedanjem razburjenem času, ki kmeta stiska od vseh strani in mu je ustrezno, če si zamore sam pomagati, je priporočljivo, da bi kmečke posojilnice, kmečke in strojne zadruge nakupile primerne mline v več- jem številu po nižji ceni in jih razdelile med kmete proti polajšanemu vplačevanju.

Spričevalo:

Rakovnik, 13. febr. 1912.

Cenjeni gospod!

Naznanim Vam, da sem iskal po vseh tovarnah mlin, pa takega ni- sem mogel dobiti kakor je Vaš. Človek ga more z roko vrteti pa naredi boljše moko kakor vodni mlin. Kako nebi bili zadovoljni, ker ga vsak šolarski otrok lahko goni. V dveh urah zmleje mernik žita. Jaz sem prav zadovoljen s tem mlinom, kakor tudi vsi drugi, katerim ste ga poslali. Dragi gospod, jaz ga vsakemu kmetu priporočam. Srčni pozdrav! Štefan Colarič, Ra- kovnik št. 5, z. p. St. Jernej na Dolenjskem (Kranjsko). 444

Cenik se razpošilja brezplačno in poštne prosto.

Jos. Pfeifer,

tovarna za poljedeljske in kmetijske stroje in livarna za železo in medenino v Hočak (Kötsch) pri Mariboru na Štajerskem.

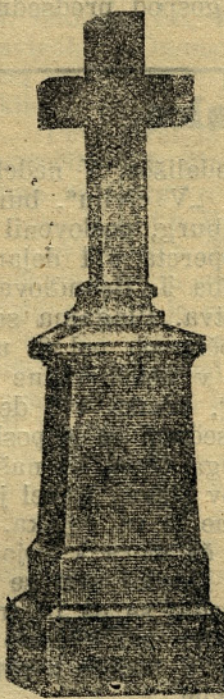
Ne pozabite

Volno, sukno (štote), cajge, modno perilno blago, preproge, odeje, koce, platno in vse manufakturno blago kupite najbolje in najceneje v domači trgovini

M. E. Šepec,
Maribor.

Grajski trg. 1039a Burgplatz.

Pridobivajte nove naročnike!



Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zaved za graviranje črk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stav- bena dela iz tu- in inozemskega materiala. :: Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Veliha zaloga izgotovljenih nagrobni- spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Obznanje: Kamnoseška družba :: Celje.

Hotel Trabesinger

v Celovcu

Velikovška cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. Lojzka in Pepca Leon.

Pri nakupu „pra- vega Francka“ izvolite paziti na to-le varovalno znamko.

Tovarna v Zagrebu.

sl im 122/24677



Zavrnite pre- vidno podobne zavoje kot ne „pravi Franck“.

Proizvod najboljših sirovin.